

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 12
2. เพื่อศึกษาความยืดหยุ่นในการใช้แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 12
3. เพื่อศึกษาการปรับใช้แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขต การศึกษา 12

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 จำนวน 132 คน โดยไม่มีการสุ่ม ตัวอย่างประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม มี 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีคำถามรวม 5 ข้อ คือ คำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ปัจจุบัน ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำ (Leader Effectiveness and Adaptability Description-LEAD) ซึ่งได้รับการพัฒนาจากศูนย์ศึกษาภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยโอไฮโอ และผู้วิจัยได้แปลโดยคงสถานการณ์ตามต้นฉบับเดิมทุกประการ เมื่อแปลเสร็จแล้วอาจารย์ที่ปรึกษาได้อ่านแก้ไขและให้คำแนะนำ หลังจากผู้วิจัยปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและวิจารณ์ในด้านความถูกต้องของภาษา และความตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย สถานการณ์สมมติ จำนวน 12 ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบ แต่ละคำตอบแสดงถึงแบบภาวะผู้นำที่ผู้นำใช้ในสถานการณ์นั้น ๆ แบบใดแบบหนึ่งใน 4 แบบ คือ แบบสั่งการ แบบการเสนอความคิด แบบให้มีส่วนร่วม และการมอบหมาย โดยให้ผู้บริหารตอบทั้งหมด 12 ข้อ แต่ละข้อเลือกตอบเพียง 1 ตัวเลือก หากตอบแต่ละข้อมากกว่า 1 ตัวเลือก หรือตอบทั้งหมดไม่ครบ 12 ข้อ ถือเป็นฉบับที่ไม่สมบูรณ์ ไม่นำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 12 ให้มีหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมดในเขตการศึกษา 12 ซึ่งเป็นกลุ่มประชากร และใช้วิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มประชากร และรับคืนทางไปรษณีย์

แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 132 ฉบับ ได้รับคืน 112 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.84 ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า เป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ จำนวน 6 ฉบับ คงเหลือแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 106 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.30

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้ค่าร้อยละในการจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพ

2. ใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละในการวิเคราะห์แบบภาวะผู้นำ ความยืดหยุ่นในการใช้แบบภาวะผู้นำ และการปรับใช้แบบภาวะผู้นำ

3. ใช้เกณฑ์การให้คะแนน LEAD-Self ของ เฮอร์ซี และบลันชาร์ด ดังมีรายละเอียดดังนี้

3.1 การวิเคราะห์แบบภาวะผู้นำ และความยืดหยุ่นในการใช้แบบภาวะผู้นำ

3.1.1 วงกลมตัวเลือกที่ผู้บริหารโรงเรียนเลือก มาลงในตารางที่ 4

หน้า 60

3.1.2 รวมความถี่ของแต่ละแถว

3.1.3 ตัดสินแบบภาวะผู้นำ และความยืดหยุ่นในการใช้ภาวะผู้นำ ตามความถี่ที่ได้ มีเกณฑ์ดังนี้คือ ความถี่สูงสุด คือ แบบภาวะผู้นำหลัก (Basic Style) ความถี่รองลงมาคือ แบบภาวะผู้นำรอง (Supporting Style) และหากผู้บริหารท่านใดมีแบบภาวะผู้นำเพียงแบบเดียว ถือว่าไม่ยืดหยุ่น แต่ถ้ามีแบบภาวะผู้นำ ตั้งแต่ 2 แบบขึ้นไป ถือว่ามีความยืดหยุ่นในการใช้แบบภาวะผู้นำ

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์แบบภาวะผู้นำ (Style) และความยืดหยุ่นในการใช้ (Style Range)

		พฤติกรรมที่ผู้นำเลือกใช้			
		(1)	(2)	(3)	(4)
	1	ก	ค	ข	ง
	2	ง	ก	ค	ข
	3	ค	ก	ง	ข
	4	ข	ง	ก	ค
	5	ค	ข	ง	ก
	6	ข	ง	ก	ค
	7	ก	ค	ข	ง
	8	ค	ข	ง	ก
	9	ค	ข	ง	ก
	10	ข	ง	ก	ค
	11	ก	ค	ข	ง
	12	ค	ก	ง	ข
แถวที่		(1)	(2)	(3)	(4)
ความถ					

- แถวที่ 1 พฤติกรรมด้านงาน สูง ด้านมนุษยสัมพันธ์ ต่ำ (S1)
 แถวที่ 2 พฤติกรรมด้านงาน สูง ด้านมนุษยสัมพันธ์ สูง (S2)
 แถวที่ 3 พฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ สูง ด้านงาน ต่ำ (S3)
 แถวที่ 4 พฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ ต่ำ ด้านงาน ต่ำ (S4)

3.2 การวิเคราะห์การปรับใช้แบบภาวะผู้นำ

3.2.1 วงกลมล้อมรอบคะแนนตามตัวเลือกที่ผู้บริหารเลือกในแต่ละ
สถานการณ์ ลงในตารางที่ 5 หน้า 62

3.2.2 รวมคะแนนแต่ละแถว

3.2.3 รวมคะแนนทั้งหมดทุกแถว

3.2.4 เกณฑ์ที่ตั้งขึ้นคือ คะแนน +1 ถึง +24 ถือว่ามีประสิทธิผล

หากคะแนน 0 ถึง -24 ถือว่าไม่มีประสิทธิผล พิสัยของคะแนนประสิทธิผลแบ่งออกเป็น 4 ส่วน
คือ

+1 ถึง +6 ถือว่า มีประสิทธิผลน้อย

+7 ถึง +12 ถือว่า มีประสิทธิผลปานกลาง

+13 ถึง +18 ถือว่า มีประสิทธิผลมาก

+19 ถึง +24 ถือว่า มีประสิทธิผลมากที่สุด

ส่วนพิสัยของคะแนนไม่มีประสิทธิผลก็แบ่งเป็น 4 ส่วน เช่นกัน คือ

0 ถึง - 6 ถือว่า ไม่มีประสิทธิผลน้อย

-7 ถึง -12 ถือว่า ไม่มีประสิทธิผลปานกลาง

-13 ถึง -18 ถือว่า ไม่มีประสิทธิผลมาก

-19 ถึง -24 ถือว่า ไม่มีประสิทธิผลมากที่สุด

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การปรับใช้แบบภาวะผู้นำ

	ก	ข	ค	ง				
1	+ 2	- 1	+ 1	- 2				
2	+ 2	- 2	+ 1	- 1				
3	+ 1	- 1	- 2	+ 2				
4	+ 1	- 2	+ 2	- 1				
5	- 2	+ 1	+ 2	- 1				
6	- 1	+ 1	- 2	+ 2				
7	- 2	+ 2	- 1	+ 1				
8	+ 2	- 1	- 2	+ 1				
9	- 2	+ 1	+ 2	- 1				
10	+ 1	- 2	- 1	+ 2				
11	- 2	+ 2	- 1	+ 1				
12	- 1	+ 2	- 2	+ 1				
คะแนน		+		+		+		= รวม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$